

LA RUTA

PER XAVI DATZIRA

PALLARS SOBIRÀ Lleida

• **Clima.** El fred a Sort és intens, i molt més als cims del Pirineu que utilitzaven els fugitius per fugir dels nazis. Per sort, es pot seguir la seva escapada heroica sense sortir del museu.
• **Terreny.** Les carreteres fins a Sort no presenten cap complicació, més enllà de la neu o el gel a l'asfalt.

UN MUSEU A SORT RECORDA ELS FUGITJUS DEL NAZISME

VIA D'EVASIÓ A TRAVÉS DEL PIRINEU

Quan va esclatar la segona guerra mundial, els passos fronterers del Pirineu es van convertir en l'escenari de la lluita que van emprendre milers de persones per trobar la llibertat, lluny de França ocupada pels nazis. L'objectiu era arribar als consolat dels països aliats a Barcelona, o bé Portugal. Molts no van tenir aquesta sort i van ser reclousos a la presó de Sort. Ara, com si fos una victòria pòstuma dels empresonats, la presó es transforma en un museu (www.camidelalibertat.cat) per rememorar l'epopeia dels que van travessar les muntanyes fugint de les urpes del feixisme.

Entre les parets que abans van servir per tancar uns 2.700 refugiats estrangers entre el 1939 i el 1944, ara hi ha l'explicació de com les muntanyes del Pallars Sobirà es van convertir en una via per escapar-se. Milers de fugitius ho van aconseguir, però el nombre de víctimes i represaliats va ser massa elevat. La presó museu Camí de la Llibertat serveix

d'homenatge a tots ells.

El centre agafa el nom de la principal ruta d'evasió, que comunicava el departament francès de l'Ariège amb la comarca catalana, des de Saint-Girons fins a arribar a Alòs d'Isil, Esterri d'Àneu i, finalment, Sort. Des del 1994, una travessia de muntanya recorre el mateix itinerari el segon cap de setmana de juliol, com a millor exemple de l'anomenat turisme de la memòria. Milers de jueus també van travessar el Pirineu davant el perill de ser deportats als camps d'extermini, una vegada Hitler va

ocupar França. La majoria dels que van arribar a la capital del Pallars Sobirà ho van fer a través d'una ruta que sortia d'Aulus-les-Bains i que acabava a Tavascan.

Acostar-se al museu presó de Sort, entre esqujada i esqujada, serveix per redescobrir la lluita per la llibertat iniciada per milers de persones en la convulsa Europa de la primera meitat del segle XX. Al mateix temps, pot ajudar a comprendre el sofriment de tots aquells que, avui dia, segueixen travessant fronteres per buscar un futur millor.

EL MOTOR TURBODIÈSEL CONVERTEIX EL NAVARA SPORT EDITION EN UN ANIMAL SOBRE EL TERRENY

+ INFORMACIÓ

Entrada de la presó museu de Sort.

com s'hi arriba

Hi ha dues opcions per arribar fins a Sort. La primera consisteix a agafar la C-58, per enllaçar amb la C-16, que porta fins a la Cerdanya. Una vegada allà, s'ha d'agafar la N-260 en direcció a la Seu d'Urgell. Una altra via és a través de la A-2 direcció Lleida, per desviar-se per la L-303, direcció Tremp. La N-260 porta a la capital del Pallars Sobirà.

a tenir en compte

Sort és la capital dels esports d'aventura i el riu que la travessa, el Noguera Pallaresa, un dels millors per practicar-hi descensos en canoa, ràfting o hidrospeed. El camp de Regates Aiguèrola està situat al centre urbà i diverses empreses ofereixen la possibilitat de realitzar tot tipus d'activitats.

el vehicle

L'exterior del nou Navara Sport Edition destaca pels acabats cromats de la graella inferior frontal, els embellidors de fars antioïra i els retrovisors amb llum de cortesia i intermitents. L'esportiu acabat interior, amb tapisseria bitó, combina amb els dos colors de carrosseria seleccionats: vermell emoció i negre metal·litzat.

VOLS ESQUIAR AMB LA TECNOLOGIA MÉS AVANÇADA DEL MÓN?

NOU NISSAN X-TRAIL AMB ALL MODE 4X4-I.

ARA TOTA LA GAMMA NISSAN 4X4 AMB:

3 PRIMERES QUOTES GRATIS* EN FINANÇAMENTS A 72 MESOS, SENSE ENTRADA, T.A.E. 7,29%

SHIFT_capabilities

*Oferta RCI Banque SA, Succursal a Espanya, aplicable a particulars i autònoms que adquireixin com a màxim dos vehicles en entric. Vàlid a tot l'estat espanyol fins al 29/02/08, per a tota la gamma NISSAN 4X4 191 i 240CV. Costos de finançament 2,9% IVA, 6,23% sense regl. entric. Quèntes registrades per NISSA, R.B.E. 9444927. Consum mitj. 11-6,8 l/100 km. Emissió de CO₂: 190-230 g/km.